

Anton Karo:

Vstajenje v novo življenje

(Krstni motivi v velikonočnem času)

Kristusovo vstajenje ni vrnitev v življenje pred smrtjo na križu. Zato ga ne moremo primerjati z obujenjem mrtvega Lazarja, ki se je povrnil v staro življenje in je zato moral še enkrat umreti; kajti staro življenje je pač umrljivo. Enako je z vstajenjem prirode. To življenje v naravi, ki se probudi iz zimske otrplosti v pomladi, bo zapadlo enaki smrti, iz kakršne je vstalo. »Od mrtvih vstali Kristus ne umrje več, smrt ne gospoduje več nad njim.«

Daj in ohrani sad zemlje! —
Prosimo te, usliši nas!

zvezi snovi, duha in božanstva najvišja oblika življenja, ki si jo sploh moremo misliti.

Ta življenjska oblika se loči od načina Kristusovega obstoja (eksistence) pred križanjem bistveno v tem, da si je minljivo v Kristusu nadelo neminljivost. Minljivo in umrljivo je Adamovo življenje, katero je prejel Jezus od svoje matere Marije; neumrljivo in neminljivo je novo življenje, katero je on — božji Sin kot drugi Adam v vstajenju sam utemeljil. Kakor je smrt uničena v Kristusovi smrti, tako utemeljuje vstajenje v resnici novo življenje.

Kristusovo vstajenje je tudi naše vstajenje, kakor lepo to opeva velikonočno predglasje (prefacija): »Zakaj on je pravo jagnje, ki je

odvzelo grehe sveta, ki je s svojo smrtjo našo smrt uničilo in nam s svojim vstajenjem življenje vrnilo.« Kristusovo vstajenje je izhodišče nove življenjske vrste, v katero naj bi bili uvrščeni vsi ljudje, da bi bili v njej kakor Jezusova človeška narava odrešeni. Edino v Kristusovi smrti je zmaga nad smrtjo in v Kristusovem vstajenju obnova življenja. Pri sv. krstu postanemo deležni obojega, zato spada slovesni krst v obhajanje velike noči, tega prehoda iz smrti v življenje. V krstu je človek prenešen iz vrste Adamovega življenja z njegovimi obremenitvami po grehu in smrti v vrsto Kristusovega življenja z vsemi odrešilnimi milostmi. Tega življenja je izvor Kristus, kakor starega Adam. Kristjanu je postal Kristus »njegovo življenje«, zato ima v nasprotju z Adamovim »večno življenje« v sebi, četudi se vidno še ne razodeva; je to »skrito življenje«, ki je že tu, ki se bo pa javno razodelo šele, ko se prikaže Kristus v veličastvu. »Ko se prikaže Kristus, vaše življenje, takrat se boste tudi vi z njim prikazali v slavi« (Kol 3, 4).

Novo Kristusovo življenje se pretaka iz glave v ude njegovega skrivnostnega telesa — v kristjane. Ni postal nov v vstajenju samo Kristus, marveč tudi kristjani. Vstali Kristus se vrašča v čredo svojih vernikov. Delež imajo na njegovem poveličanju. Njegovo veličastvo bo njihovo veličastvo, kakor je postala njegova smrt njihova smrt.

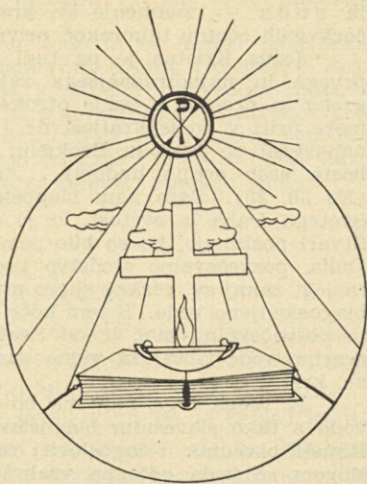
Ta v krstu utemeljen skupni življenjski delež s Kristusom ne privede kristjana le do notranjega veličastva in notranje polnosti milosti v Kristusu, marveč ga postavi tudi v stanje Kristusove odtujenosti do sveta. Novo življenje naredi tudi kristjana za tujca na tem svetu, ki je »od spodaj«. Kristjan je s svojim novim življenjem prav tako izkoreninjen v svetu, kakor je bil vstali Kristus v onih 40 dneh med veliko nočjo in vnebohodom. Učenca na poti v Emavs izrečeta, ne da bi vedela, globoko resnico, ko označita Gospoda kot »tujca v Jeruzalemu«. Ne le v Jeruzalemu, božjem mestu stare zaveze, je postal Gospod z ustanovitvijo nove zaveze tujec, marveč tudi v celotnem svetu, saj je vendar v svojem vstajenju utemeljil »novo stvarstvo«. Kot znaki tega, da je Gospod postal tujec, je zlasti dejstvo, da po svojem vstajenju ni ostal kakor sicer stalno pri svojih apostolih; prikazal se jim je le od časa do časa, najprej od njih ni bil spoznan, in redno »je izginil izpred njih«.

V središču velikonočnega časa stoji poveličani Gospod v sijaju svoje moči in svojega veličastva, kristjani so pa z njim sodeležni njegovega veličastva. Prehod velike noči je privedel Gospoda iz njegove mesene nizkosti in iz te svetnosti v »novo deželo,« katero liturgija tega časa v vseh svojih področjih pred nami razvija. V tej novi deželi postajamo v velikonočnem času od tedna do tedna bolj domači, to se pravi: tudi od tedna do tedna bolj tuji staremu grešnemu svetu. In prav to je namen vsakoletnega obhajanja velikonočnega časa, ko pojemo neprestano že nebeško pesem alelujo, da bi se odtujili temu svetu in udomačili pri Bogu v nebesih. Potem bi bila smrt le končni prehod iz zemeljskega minljivega življenja v nebeško večno veselje, kjer bomo peli brez prestanka velikonočno pesem alelujo.

Tretjo povelikonočno nedeljo nas poziva k temu odtujenju grešnemu svetu sv. Peter v berilu: »Preljubi! Opominjam vas kot tujce in popotnike, da se zdržujete mesenega poželenja, ki se vojskuje zoper dušo.« Dan za dnem pa ponavljamo v velikonočnem času v duhovnih dnevnicah v jutranji molitvi — primi — ter s tem kot nekako geslo za ves dan odločilni stavek, ki ga je cerkev novokrščencem podala na pot kot življenjsko vodilo v velikonočni maši (sedaj na veliko soboto): »Bratje! Če ste vstali s Kristusom, iščite, kar je zgoraj, kjer je Kristus sedeč na desnici božji. Kar je zgoraj, po tem hrepenite, ne po tem, kar je na zemlji.«

»Vsi, ki ste v Kristusu krščeni, ste oblekli Kristusa,« kliče cerkev na belo soboto tudi nam. Prejeli smo Kristusovo novo življenje posvečujoče milosti, sedaj pa moramo tudi svoje nravno življenje skušati vedno bolj upodobiti po Kristusu. Moči za to oblikovanje smo prejeli v velikonočnih prazniških skrivnostih.

Kristusovo vstajenje je takorekoč prvi korak za vnebohod — začetek vnebohoda. Med Kristusovo smrtjo in njegovim vstajenjem ni preloma, marveč gre neprekinjena črta, ki vodi proč od minljivosti tega sveta k neminljivosti božjega življenja. Vstajenje in vnebohod sta na svoj način pravitak, da še bolj, slovo od sveta in njegovega življenja, kakor je bila to Kristusova smrt. Enako mora življenje kristjana imeti isto smer: vedno bolj proč od minljivosti tega sveta k neminljivosti življenja v Bogu. »Povzdigni naše misli k nebeškim željam — prosimo te, sliši nas!«

Dvignil se je v višave v radostnem slavlju. Ni nas zapustil sirot. Po njem nam je dana milost in evangelijska resnica. Ta nam sveti in po križu kaže v nebesa pot

P. Kolumban Oberstar:

Voda v bogoslužju

Voda se v bogoslužju sv. cerkve blagoslavlja in često uporablja že od začetka krščanstva. Saj je Bog, kakor se med drugim omenja v molitvah pri blagoslovu vode, vse največje skrivnosti osnoval na stvari vode. Že takoj na prvi strani sv. pisma beremo, da se je Duh božji razprostiral nad vodami. Bog je zapovedal vodi, se v omenjenem blagoslovu omenja dalje, v štirih rekah namakati vso zemljo v raju; v puščavi jo je, ko je bila grenka, z lesom spremenil v sladko in pitno; izvalil jo je po Mojzesu iz skale, da je rešil iz Egipta oteto in od žeje izmučeno ljudstvo.

Jezus Kristus je vodo v Kani galilejski čudežno spremenil v vino in sv. Janez evangelist pripominja, da je Gospod s tem storil prvi čudež in razodel svoje veličastvo (Jan 2, 11). Še poprej jo je Gospod na prav tako odličen način blagoslovil, ko se je dal Janezu krstiti v Jordanu, zakaj takrat so bili, poje sv. cerkev na osmino Gospodovega razglašanja, posvečeni vrelci vode, ko se je Kristus prikazal v slavi. Kot njen in vsega veselstva stvarnik in vladar je

Gospod dalje po njej hodil ter rešil sv. Petra potopa iz nje ter s tem neovrgljivo svojim učencem spričal, da je resnično Sin božji. Ko je mrtev visel na križu in je eden izmed vojakov s sulico prebodel njegovo stran, je takoj pritekla kri in voda — znamenje sv. krsta in drugih zakramentov, ki so po nauku cerkvenih očetov takorekoč privreli iz Zveličarjeve prebodene svete strani.

Jezus Kristus je pa tudi z izrecnimi besedami izbral vodo za stvarino prvega in najpotrebnejšega zakramenta, sv. krsta, ki nas očisti izvirnega greha in prerodi v božje otroke: »Ako se kdo ne rodi iz vode in Duha, ne more priti v božje kraljestvo« (Jan 3, 5). Že 600 let pred Kristusom je Bog napovedal po preroku Ezekielu: »In izlil bom na vas čiste vode in očistili se boste vseh svojih hudobij... in svojega Duha bom postavil sredi vas...« (Ez 36, 25). Zato nam blagoslovljena voda pomeni in predstavlja delovanje Svetega Duha in svetost, ki jo daje Sveti Duh s svojim delovanjem stvarjem. Stvari postanejo, ko so bile posvečene z močjo blagoslovljene vode in Svetega Duha, posvečevalno sredstvo tudi za vse tiste, ki jih pobožno rabijo. To je razlog, zakaj sv. cerkev skoro pri vseh svojih opravilih in blagoslovih uporablja blagoslovljeno vodo. S tem hoče pokazati, da ima vsaka stvar svoje posvečenje in posvečevalno moč le od Svetega Duha, ki je vir vse svetosti in ki si je stvarino vodo izbral za vidno znamenje svojega prvega posvečenja človeka pri sv. krstu.

Iz vsega tega nam ne bo težko umeti, zakaj je tudi sv. cerkev obdala vodo s tako slovesnim blagoslovom. »Voda za slovesni krst se mora«, pravi Rimski obrednik, »blagosloviti vsako leto veliko in binkošno soboto.« Z blagoslovom se voda odtegne vsakršnemu vplivu hudobnega duha, ki mu je bila podvržena kakor ostale stvari zaradi padca prvega človeka. »Stvarstvo je bilo namreč,« pravi sv. Pavel, »podvrženo ničevosti, ne iz svoje volje, ampak zaradi tistega, ki ga je podvrgel... Vemo namreč, da doslej vse stvarstvo skupno zdihuje in trpi...« (Rimlj 8, 20. 22) zaradi prekletstva, ki je prišlo nadenj po grehu.

Že sv. Ciprijan († 258) piše, da mora biti voda očiščena in blagoslovljena po duhovniku, predno naj opere grehe v krstu. Seveda se pa to ne zahteva za veljavnost sv. krsta. Pri krstu v sili n. pr. se sme rabiti tudi navadna voda, če ni blagoslovljene pri roki.

V začetku so vodo blagoslovljali samo z znamenjem križa in kratko molitvijo. Sedanji slovesni obred blagoslova krstne vode na veliko in binkošno soboto je bil končno ustaljen v 7. stoletju. Glavna misel* vsega dolgega in lepega obreda je molitev sv. cerkve, naj Sveti Duh podeli vodi nadnaravno moč, ki bo katehumene (pripravnike na sv. krst) očistila greha in prerodila v božje otroke. Vprav to misel izražajo tudi znamenja in dejanja med molitvami, ko se duhovnik z roko dotakne vode, ko naredi nad njo znamenje sv. križa, vanjo diha, ko potopi vanjo velikonočno svečo, podobo Jezusa Kristusa, ki je s svojim krstom posvetil vodo v Jordanu, ko vlije vanjo sv. olja. »Naj v ta obilni studenec« (nekdaj so, ako je bil le na mestu, za krstni kamen uporabljali živi studenec), poje trikrat zaporedoma z vedno višjim glasom duhovnik proti koncu obreda držeč svečo v vodi, »stopi moč Svetega Duha in naj vso to vodo stori rodovitno, da bo imela moč prerorejati.«

Vsaka nedelja med letom je takorekoč majhna velika noč. Zato sv. cerkev kropi svoje vernike ob nedeljah vsaj pred glavno mašo, da jim pokliče v spomin dostojanstvo božjega otroštva, ki so ga prejeli tisti trenutek, ko jih je duhovnik obilil z vodo in govoril nad njimi: »Jaz te krstim v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha.« Oni pa naj bi obnovili svojo krstno obljubo in z besedami spokornega Davida: »Usmili se me, Bog, po svoji milosrčnosti,« obžalovali svoje po krstu storjene prestopke, da bodo mogli s kar najčistejšim srcem prisostvovati sv. daritvi, ki je prav tako obnavljanje glavne velikonočne skrivnosti — smrti in daritve Jezusove na križu. Treba je le ponižne prošnje iz skrušenega srca: »Pokropi me, Gospod, s hizopom in očiščen bom, umij me in bolj ko sneg bom bel« — pa bo naša duša lahko zopet blestela v vsem svojem prvotnem sijaju krstne nedolžnosti.

Še bolj nas spominja na prejete milosti sv. krsta spev pri kropljenju o velikonočnem času: »Videl sem vodo, tekočo od templja, od desne strani,

* Podrobnejši obred glej v knjižici Pogačnik, Veliki teden.

aleluja: in vsi, h katerim je dospela ta voda, so se zveličali« (Ez 47, 1. 9). Ta sveti tempelj, odprt na desni strani, je Srce Jezusovo, ki ga je prebodla in odprla vojakova sulica in ki sta iz njega pritekla kri in voda, znamenji zakramenta prerojenja — sv. krsta.

Kadarkoli se pokropimo z blagoslovljeno vodo in se hkrati pokrižamo, se v otroški hvaležnosti spomnimo vseh neizmernih dobrot troedinega Boga do nas: Očeta, ki nas je ustvaril, Sina, ki nas je odrešil, in Svetega Duha, ki nas posvečuje. Z močjo blagoslovljene vode in s spremljajočo molitvijo: »Pokropi me, Gospod, s hizopom in očiščen bom, umij me in bolj ko sneg bom bel« — se nam na preprost in lahek način odpuščajo vsaj mali grehi in časne kazni zanje, da sta naša duša in naše telo vedno všečen tempelj Svetega Duha.

Oražem Janez, kpl.:

Naša farna cerkev

Večkrat sem že bral, kako hudo je, kadar prodajajo domačo hišo. Oče hodi obupan iz ene sobe v drugo, mati si s predpasnikom skrivaj briše solzne oči, otroci jemljejo slovo od vsakega kota v hiši: vsaka malenkost jim je prirasla k srcu, zato se je težko ločiti. Vi vsi, ki ste morali kdaj v široki svet na vojsko ali za kruhom in zaslužkom, vi bi sami znali povedati, kako drag vam je ostal spomin na »hišico očetovo«. Morda je vaša domačija res samo hišica, revna in tesna, v tujini pa ste bili v palačah, a vendar niste bili tako zadovoljni kakor doma. In če končno vprašam še vas, ki se morate stiskati pod tujo streho, in še vse brezdomce in brezposelne, bo vsem zažarelo oko ob besedi na š a h i š a , n a š a d o m a č i j a . Tudi v človeškem življenju se uresničuje oni pregovor, ki pravi: Vsak ptiček najraje tja leti, kjer se izvali.

Nekaj podobnega kakor rojstna hiša v naravnem življenju pa je v nadnaravnem življenju — f a r n a c e r k e v .

Bog je v svoji dobroti hotel, naj se vsak človek dvakrat rodi: enkrat za minljivo, zemeljsko življenje, drugič pa za neminljivo, nebeško življenje. V svoji rojstni hiši smo dobili od staršev naravno življenje; sprva je komaj tlelo v nas; potrebovalo je skrbne materine pomoči; počasi pa se je razvilo in osamosvojilo; dozoreli smo v popolnega človeka. Do groba in tudi preko njega pa bomo ostali — otroci svojih staršev. Toda Bog ima z vsakim človekom še višje namene: vsak naj postane tudi b o ž j i o t r o k . Za to pa je potrebno novo rojstvo. To se izvrši v f a r n i c e r k v i pri svetem krstu. Pri farnem krstnem kamnu se je v nas izvršila temeljita sprememba, ki je segla v našo najglobljo notranjost — v naše duše. Med oblivanjem z vodo in duhovnikovimi besedami je vlil Bog našim dušam svojega življenja, svoje božje narave (2 Petr 1, 4). Tako smo postali nadnaravno Bogu podobni — še več — Bogu sorodni — da celo — otroci božji. »Poglejte, kakšno ljubezen nam je skazal Oče, da se imenujemo in smo otroci božji« (1 Jan 3, 1). Zato je bil naš krst zares drugo rojstvo, n a š a f a r n a c e r k e v pa je postala n a š a d r u g a r o j s t n a h i š a .

Premodra je določba, da mora biti vsak otrok krščen v svoji farni cerkvi. Samo po sebi bi moglo biti tudi drugače. Duhovnik bi lahko prišel na dom, ali bi krščeval na podružnicah, ali bi nesli otroka h krstu, kamor bi že bolje kazalo. A ker naj bi vse božje

življenje, ki nam ga Jezus po svoji cerkvi daje, posredovala posamezniku njegova fara, zato naj se to življenje že v fari — začne. S krstom smo postali mladike na Trti-Kristusu, postali ena družina. To družinsko zavest naj vzbuja in kristjani že ena vidna rojstna hiša. S krščenjem po podružnicah ali kjerkoli bi se komu poljubilo, bi se pa ustvarjalo nekako »nadnaravno brezdomstvo«. Rojeni bi sicer bili vsi in bi zato imeli vsi svoj pravi dom pri Bogu Očetu, a tu na zemlji bi naše nadnaravno življenje viselo nekako v zraku. Človek potrebuje za vse nadnaravne resnice živih zgledov in podob iz navadnega življenja. Kakor vsakdo priznava važnost družinske vzgoje, tako je važno, da se podobno nadnaravno vzgajamo tudi v farni cerkvi — rojstni hiši nadnaravnega življenja.

In od ondod bo prišel soditi žive in mrtve in njegovemu kraljestvu ne bo konca

Glejte, dragi, to sem vam hotel napisati v premislek: Naša farna cerkev — naša rojstna hiša! Zaradi tega zasluži pač več pozornosti in ljubezni, kot ji pa mi izkazujemo.

Recimo, da bi vas zadela ta nesreča, da bi vam domačo hišo prodali, ali bi se kako drugače morali izseliti iz nje, prepričan sem, da bi se vselej z ljubeznijo ozrli nanjo, kadarkoli bi hodili mimo. Za trenutek bi morda postali, ali bi skočili celo noter in obudili ta ali oni lep spomin na svoja mlada leta. Tudi tujcu bi jo radi pokazali: »Vidiš, to je bila nekoč naša hiša!«, čeprav ni Bog ve kako bogata. Mimo svoje druge rojstne hiše — farne cerkve pa gremo pogosto tako brezbržno, kot bi nikoli nič ne posegla v naše življenje. Celó ob nedeljah, ko naj bi se vsa naša farna družina zbrala k skupni daritvi in obedu, ji mnogi pokažejo hrbet in gredo — gostovat drugam. Saj priznam, da je drugod morda bolj udobno, prej mine ali je lepše petje, več lučic gori in gospod lepše pridigajo — a vendar n a še to le ni. Tudi tu bo veljalo: Povsod dobro, doma najboljše.

★

NAŠA FARNA MAŠA

»Le kaj so se zmislili naš gospod, da so začeli na ves glas hvaliti našo domačo faro! Vse hočejo imeti spet doma v domači cerkvi! Kakor da bi ne bil povsod isti Bog, povsod ista sv. maša.«

Priznam: isti Bog je povsod, v vseh naših cerkvah, in ista daritev se

daruje na vseh naših oltarjih, — morda drugod celo bolj pobožno kot pri nas —, zato cerkev ne zapoveduje, da bi morali biti ob nedeljah in praznikih v domači farni cerkvi pri sv. maši. A vendar je med nedeljsko mašo v domači cerkvi in med nedeljsko mašo kje drugje velika razlika. V domači farni cerkvi je ob nedeljah in praznikih sv. maša na poseben način naša daritev. Vsak župnik mora namreč v teh in še nekaterih drugih dneh — vseh je poleg nedelj še okrog 40 na leto — opraviti sveto mašo za svoje farane. To sv. mašo imenujemo farno mašo.

Vsaka maša je nekaj lepega. Duhovnik prinese v imenu vseh navzočih in celo v imenu vsega stvarstva Bogu v dar kruh in vino. To ni samo njegov dar, marveč dar vseh, saj so na ta ali oni način vsi omogočili, da se je mogel ta dar pripravi. Seveda pa Bog ne more biti zadovoljen s kruhom in vinom — čemu pa naj mu bo, saj ne je in ne pije — on hoče imeti več, hoče imeti nas. Ravno kruh in vino najlepše povesta, da moramo sami sebe darovati. S kruhom je označen naš življenjski obstanek: delo naših rok je in naša glavna hrana. Ko darujemo kruh, hočemo reči: sami sebe darujemo v tem kruhu. In vino, stisnjeno iz grozdnih jagod, ali ni najlepša podoba našega znojja, ki ga je delo stisnilo iz našega čela; najlepša podoba naših bolečin in trpljenja, ki je stiskalo naše srce? Ko vino darujemo, kaj hočemo reči drugega kot nazorno, v otipljivi obliki povedati, da tudi svoje trpljenje, težave Bogu prinašamo v dar? Takega daru, ki ni samo zunanji obred, marveč zares pristrčna udanost in nesebično žrtvovanje, mora biti Bog vesel.

Vesel ga je v resnici, a vendar ne tako, da bi ga mogel sprejeti kot sebi primeren dar. Za Boga je tudi to še premalo. Človek mu iz lastnih moči ne more darovati nadvse všečnega daru. Tu pa nam prihiti Kristus na pomoč. On, ki je po svoji človeški naravi kakor eden izmed nas, prvorojenec med mnogimi brati — pravi sveti Pavel — vzame te naše darove in jih spremeni v svoje Telo in Kri. Kakor enkrat na Kalvariji, tako tudi zdaj na oltarju ponudi svojemu Očetu samega sebe v brezmadežno daritev. Zdaj pa Bog Oče mora biti vesel, ker mu daruje njegov lastni sin: Bog se Bogu daruje. To je najpopolnejša daritev; zato ima neskončno vrednost. V tem je lepota in dragocenost vsake svete maše.

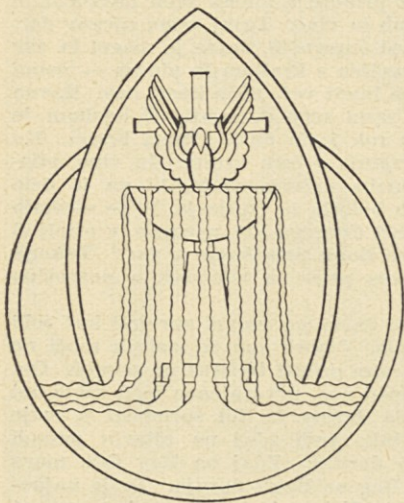
Farna maša pa ima še to posebno lepoto: Daruje jo duhovnik, ki je zares naš. Po božji volji je postavljen med Boga in nas, njegova dolžnost je, da za nas pri Bogu posreduje z dobro besedo molitve (brevir), se za nas bori s hudičem in v našem imenu zbere naše darove in jih Bogu daruje. In daruje prav po našem namenu, ne po svojem osebnem, za katerega je bil naprošen s posebnim mašnim darom. Sv. maša prinaša posebne milosti tistim, ki se je pobožno udeležujejo, še bolj pa tistim, za katere se daruje. Če greste ob nedeljah in praznikih v tujo cerkev k sveti maši, zadostite cerkveni zapovedi, in če ste pobožno pri sv. maši, gotovo ne odhajate praznih src in praznih duš; a če se udeležite farne maše v svoji domači farni cerkvi, imate dvakratno pravico do božje radodarnosti: ne samo radi pobožnosti, marveč tudi zato, ker se je sveta maša ravno za vas darovala.

Dragi! Večkrat tožite, da v današnjih težkih časih ne zmorete več darovati za svete maše. Nihče Vam tega ne zameri, a zameriti pa bi Vam morali Vašo brezbriznost za one sv. maše, ki se ravno tako za Vas darujejo. Kadar je v delavnik farna maša, n. pr. na godove apostolov, ni skoraj nobenega blizu, kot da bi za te svete maše ne darovali — seveda na drugi način (bira, darovi, vzdrževanje duhovnikov) — ravno Vi — farani. Ponekod se zbere ob takih dneh skoraj toliko faranov, kakor ob nedeljah in praznikih v farni cerkvi, pri nas jo pa še v nedeljo in praznik radi mahnete drugam — pa najbrž ne iz pobožnosti. Res je, da je v farni cerkvi samo župnikova maša farna, a tudi drugi duhovniki se kot župnikovi pomočniki vsaj posebej spominjajo tudi svojih faranov. Zato je vsaka sv. maša v domači cerkvi bolj naša kot kje drugje.

Na to skoraj pozabljeno lepoto svetih maš v domači cerkvi sem Vas hotel opozoriti. Ali si morete sploh misliti kaj lepšega, kakor vso faro kot eno družino zbrano okoli oltarja, kamor vsak položi svoj dar, ki ga duhovnik, kot družinski oče, združi s Kristusovo daritvijo in ga spremenjenega v božji kruh svetega Rešnjega Telesa reže vsem lačnim sinovom in hčeram vse farne družine. Zame vsaj, ki po božji milosti to vršim, je to najlepše doživetje. Tudi Vam ga želim.

Misli na praznik vnebohoda

Veličina tega praznika nam je nekam odmaknjena. In vendar se pri sleherni sv. maši spominjamo poleg trpljenja in vstajenja tudi vnebohoda Kristusovega (po darovanju in povzdigovanju, ko prosimo Boga, naj sprejme darove, oziroma Telo Kristusovo). Saj je to troje povezano: brez trpljenja ni vstajenja in kjer je vstajenje, je tudi poveličanje.

In sedmero vlij darov
v duše svojih vernikov

Predvsem dvojje misli na ta dan napolnjuje dušo:

1. spomin na Kristusov vnebohod,

2. misel na našo usodo po smrti.

1. Štirideseti dan po vstajenju se je naš Gospod častitljivo dvignil v nebo. Zakaj ni odšel k Očetu takoj po vstajenju? Ostal je na svetu, da je potrdil učence v veri v svoje vstajenje. Da bi dokončno in neomajno verovali v njegovo božanstvo in v tem črpali moč, da sprejmejo brez dvomov in zadržkov tudi njegov božji nauk, ga z vsem prepričanjem izpolnjujejo in oznanjajo.

Vrača se zmagoslavno v nebeško domovino, potem ko je v boju premagal sovražnika — greh in ga strl za vse čase.

Nam pa je Gospod spet odprl nebesa, ki so nam bila zaprta od izгона prvih staršev. Človeška narava je dosegla svoje najvišje poveličanje. Saj se je Gospod dvignil v nebo s telesom, kot ga je privzel iz človeške Matere (naše telo samo ni zaslužiło smrti: ustvarjeno je bilo po božji volji, samo greh ga je skazil in zato je moralo biti odrešeno).

2. Tudi naš cilj so ali bi vsaj morala biti nebesa. Nič manj, ker bosta po sodnjem dnevu samo dve večnosti: večnost radosti in večnost trpljenja. Vsa pota morajo voditi v nebo. Vsa dejanja morajo biti taka, da ne bi bilo treba zbegano priznati: O, ko bi bilo drugače, če bi nas Gospod zdajle poklical. V nebesih pa ni prostora za najmanjši greh — in greh je vse, kar ni v skladu z božjo voljo. Ker ni v skladu z voljo Stvarnika in Oživljavca, ne more imeti življenja v sebi.

Živeti pa moramo in hočemo. In veselo hočemo živeti: v veselju, kot ga slutimo na današnji praznik.

Prosimo Gospoda, naj vzame seboj naša srca; če bodo srca pri Bogu, bodo tudi dejanja vredna, da bomo nekoč še s telesi sledili Kristusu k Očetu.

Dopolnitev božjega kraljestva

Kakor je doba štiridesetdnevnega posta, ko božji Zveličar s trpljenjem in daritvijo lastnega življenja ustanavlja božje kraljestvo, doba mnogih bolečin, tako je doba štiridesetdnevnega bivanja vstalega Odrešenika čas zmagoslavne radosti, »kajti smrt, ki jo je za greh pretrpel, je pretrpel enkrat za vselej; od mrtvih vstali Kristus več ne umrje, smrt nad njim več ne gospoduje« (Rim. 6, 10).

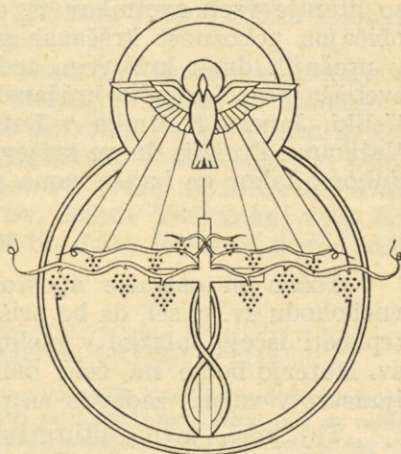
Vendar pa velikonočna doba ni samo praznovanje Kristusovega zmagoslavja, radovanje ob njegovih prikazovanjih, marveč tudi vstali Kristus nadaljuje in dovršuje svoje božje poslanstvo. Tako pripravlja svoje kraljestvo svete cerkve, apostole in učence na tisti čas, ko jim bo povsem odvzet. Daje jim poslednje nauke in bodrila. Svoji ustanovi svete cerkve da končno organizacijo: Petra postavi za pastirja in vodnika vsej čredi, zakaj vidna družba nujno potrebuje tudi vidnega poglavarja. Za utrjevanje, obnovo in rast notranje organizacije in notranjega, nadnaravnega življenja pa ustanovi zakrament sv. krsta in sv. pokore. Kakor je namreč poganom za vstop v božje kraljestvo milosti neogibno potreben zakrament sv. krsta, tako pa je kristjanom, ki milost izgube ali na poti kreposti oslabe, vrnitev k Bogu dana po zakramentu sv. pokore.

Na teh božjepravnih temeljih zgrajeni cerkvi poveri končno Gospod važen nalog: Pojdite torej in očite vse narode... Na videz malo, na judovsko deželo omejeno občestvo dobi po božji besedi univerzalen, vesoljen značaj. Saj zato je prišel na svet, da ves svet zopet spravi in privede k Očetu.

Za resničnost Kristusovega nauka so apostoli bili priče premnogim čudežem, toda svojemu odrešilnemu delu da Gospod še končno potrditev s svojim vnebohodom, ko našo človeško naravo, v samem božjem Sinu poveličano, povzdigne v nebo k Bogu.

Prošnji dnevi

Zadnje tri dni pred Gospodovim slovesom, vnebohodom, nazivamo »prošnje dneve križevega tedna«. Pa niso to nikaki žalni obhodi, marveč je njih značaj povsem drug. Povelikonočna doba vpada namreč v naših krajih z letnim časom najbujnejše pomladi. Vse brsti in cvete. Je pa vse to brstje spričo svoje nežnosti izpostavljeno še premnogim vremenskim nevarnostim. In v tej kočljivi dobi so se že pagani skrušeno obračali k svojim bogovom za pomoč.

Duh Gospodov napolnjuje vso zemljo — On daje rast in sad mladikam Trte — Kristusa

Rimska cerkev, ki ni nikoli pametnih narodnih običajev razdirala, marveč poduhovljala, je tudi paganske spomladanske prošnje obhode večje povzela in jim dala krščanski značaj. Ne paganski mrtvi malik, marveč živi Bog Kristus nas more oteti pred notranjimi in zunanjimi nevarnostmi.

Prošnji dnevi križevega tedna prav pristrčno izražajo tudi veliko versko resnico občestva svetnikov. Vojskujoča se cerkev je in mora biti v tesni zvezi z zmagooslavno cerkvijo v nebesih. Vprav zmagooslavna cerkev nam najuspešneje more posredovati božjo pomoč. Zato so litanije vseh svetnikov že od nekdaj v vseh važnejših zadevah običajna pobožnost krščanskega občestva. Značilno je tudi, da se v prošnjih dneh križevega tedna sv. cerkev k bogoslužju zbira v svetišča najodličnejših krščanskih svetnikov: Matere božje v Mariji Veliki, Janeza Krstnika v Lateranu in sv. Petra, pastirja ovac, v Vatikanu. Prošnje dneve križevega tedna obhajajmo s tistim vdanim duhom, kakor ga izraža sama mati sv. cerkev!

Binkošti

Tožne in osamele apostole in učence bodri po Gospodovem vnebohodu sv. misel, da bo prišel Tolažnik Sv. Duh. V osamelosti in trpkosti iščejo tolažbe v molitvi. Sv. apostoli in učenci so nam s sv. Materjo božjo na čelu dali najlepši zgled, kje naj krščansko ljudstvo v važnih zadevah najprej išče pomoči.

Tej prvi, javni, liturgični devetdnevni sv. cerkve je sledil veliki binkoštni praznik. Toda ni se pred mladim krščanskim občestvom tretja božja oseba Sv. Duh zgolj očitno razodela, marveč je na ta praznik vsa sv. Trojica čudežno sodelovala. Krščansko občestvo je prejelo božjega Duha Očeta in Sina. Božje kraljestvo sv. cerkve, ki jo je Gospod Kristus ustanovil za ceno lastne krvi, v svoji srčni strani, kakor pravi sv. Avguštín, je na binkoštni praznik dobilo ne samo končno potrjenje, marveč tudi božjo moč vse sv. Trojice. To se je očitno izvršilo pod podobo ognjenih jezikov. Podoba jezikov nedvomno označuje milost apostolstva sv. cerkve, da z besedo oznanja delo božjega odrešenja vsemu človeštvu in vsem narodom. Podoba ognja pa vsekakor izraža luč, očiščenje in prenovo, življenje v svetli resnici krščanske blagovesti, ki jo oznanja Kristusova cerkev. Ta prihod Sv. Duha pod to simbolično podobo nam takoj daje umeti, da bo Sv. Duh v božji cerkvi nevidno nadaljeval Jezusovo delo, nadaljeval v imenu Očeta in Sina. Človeški rod je z daritvijo Kristusovo z Bogom že spravljen in Kristusov nauk človeštvu že razodet, toda ustanova sv. cerkve še nujno potrebuje nevidnega Učenika, Tolažnika in Posvečevalca. Ker je božje kraljestvo s sv. krstom dano vsakemu posamezniku in mora vsak posameznik v premnoge boje in preizkušnje, je vsakomur vodstvo, pomoč in tolažba Sv. Duha nujno potrebna. Sv. apostol Pavel izrecno pravi: »Prav tako pa tudi Duh podpira našo slabotnost; kaj naj bi namreč prosili, kakor je treba, ne vemo, marveč sam Duh prosi za nas z neizrekljivimi vzdihli« (Rim. 8, 26). Sv. Duh razvija Jezusovo delo v kristjanih do konca časov.